

Metacognitieve Training (MCT)

MCT 2 B – Overhaaste conclusies I

© Moritz, Woodward, de Boer, Vermeer, Wekking & Lemmers-Jansen (12|23)
www.uke.de/mct

The use of the pictures in this module has been kindly permitted by artists and copyright holders, respectively. For details (artist, title), please refer to the end of this presentation.

Overhaaste conclusies

- We trekken vaak conclusies uit de complexe informatie uit onze omgeving.

Overhaaste conclusies

- We trekken vaak conclusies uit de complexe informatie uit onze omgeving.
- Soms concluderen we iets zonder dat we er 100% bewijs voor hebben.

Overhaaste conclusies

- We trekken vaak conclusies uit de complexe informatie uit onze omgeving.
- Soms concluderen we iets zonder dat we er 100% bewijs voor hebben.
- Er zou een goede balans moeten worden gevonden tussen:

Overhaaste conclusies

- We trekken vaak conclusies uit de complexe informatie uit onze omgeving.
- Soms concluderen we iets zonder dat we er 100% bewijs voor hebben.
- Er zou een goede balans moeten worden gevonden tussen:
  - het nemen van een overhaaste beslissing (**risico**: slechte beslissing)

EN

Overhaaste conclusies

- We trekken vaak conclusies uit de complexe informatie uit onze omgeving.
- Soms concluderen we iets zonder dat we er 100% bewijs voor hebben.
- Er zou een goede balans moeten worden gevonden tussen:
  - het nemen van een overhaaste beslissing (**risico**: slechte beslissing)

EN

  - het al te zorgvuldig zijn bij het nemen van een beslissing (**nadeel**: tijdverlies).

Conclusies zonder 100% zekerheid

Gebeurtenis	Verklaring	Terecht?
<p>Buiten fladdert iets kleins in het ochtendlicht.</p>	<p>vogel?</p>	<p>???</p>
<p>'s Nachts ritselen de struiken rond jouw huis; er zijn inbraken geweest in de buurt.</p>	<p>???</p>	<p>???</p>

Conclusies zonder 100% zekerheid

Gebeurtenis	Verklaring	Terecht?
<p>Buiten fladdert iets kleins in het ochtendlicht.</p>	<p>vogel?</p>	<p>waarschijnlijk – er zijn weinig andere verklaringen mogelijk (bv. een op afstand bestuurbaar vliegtuig).</p>
<p>‘s Nachts ritselen de struiken rond jouw huis; er zijn inbraken geweest in de buurt.</p>	<p>???</p>	<p>???</p>

Conclusies zonder 100% zekerheid

Gebeurtenis	Verklaring	Terecht?
<p>Buiten fladdert iets kleins in het ochtendlicht.</p>	<p>vogel?</p>	<p>waarschijnlijk – er zijn weinig andere verklaringen mogelijk (bv. een op afstand bestuurbaar vliegtuig).</p>
<p>‘s Nachts ritselen de struiken rond jouw huis; er zijn inbraken geweest in de buurt.</p>	<p>inbreker?</p>	<p>???</p>

Conclusies zonder 100% zekerheid

Gebeurtenis	Verklaring	Terecht?
Buiten fladdert iets kleins in het ochtendlicht.	vogel?	waarschijnlijk – er zijn weinig andere verklaringen mogelijk (bv. een op afstand bestuurbaar vliegtuig).
’s Nachts ritselen de struiken rond jouw huis; er zijn inbraken geweest in de buurt.	inbreker?	kan zijn – maar er zijn veel andere verklaringen denkbaar (bv. kat in de struiken, wind) – bedenk dat acties, zoals het gooien van een steen, je duur kunnen komen te staan (bv. als je het huisdier van de burens raakt).

Overhaaste conclusies, praktijkvoorbeelden

domein	voorbeeld
geschiedenis	???
media	

Overhaaste conclusies, praktijkvoorbeelden

domein	voorbeeld
geschiedenis	<p>Heksenjachten in de Middeleeuwen: Vrouwen werden vaak beschuldigd van hekserij alleen omdat ze oud waren of rood haar hadden.</p> <p>McCarthy-periode (VS, jaren 50): Het uitspreken van liberale ideeën had vele valse beschuldigingen tot gevolg (communistisch zijn).</p>
media	

Overhaaste conclusies, praktijkvoorbeelden

domein	voorbeeld
geschiedenis	<p>Heksenjachten in de Middeleeuwen: Vrouwen werden vaak beschuldigd van hekserij alleen omdat ze oud waren of rood haar hadden.</p> <p>McCarthy-periode (VS, jaren 50): Het uitspreken van liberale ideeën had vele valse beschuldigingen tot gevolg (communistisch zijn).</p>
media	???

Overhaaste conclusies, praktijkvoorbeelden

domein	voorbeeld
<p>geschiedenis</p>	<p>Heksenjachten in de Middeleeuwen: Vrouwen werden vaak beschuldigd van hekserij alleen omdat ze oud waren of rood haar hadden.</p> <p>McCarthy-periode (VS, jaren 50): Het uitspreken van liberale ideeën had vele valse beschuldigingen tot gevolg (communistisch zijn).</p>
<p>media</p>	<div data-bbox="685 962 1067 1342" data-label="Image"> </div> <p>In 1938 zorgde de radio-uitzending <i>War of the Worlds</i>, door Orson Welles, voor massale paniek in New York, omdat veel luisteraars dachten dat de aarde echt aangevallen werd door buitenaardse wezens.</p> <p>Verkeerde interpretatie: wat op de radio is, moet wel waar zijn!</p>

Overhaaste conclusies, voorbeeld

- moderne mythes -

(ga naar het eind van de presentatie voor een alternatieve oefening)

mythe	complotdenkers	“bewijs”
<p>In 1969 vond helemaal geen maanlanding plaats. Het was slechts een verzinsel.</p>	<p>Argumenten voor?</p>	

Overhaaste conclusies, voorbeeld

- moderne mythes -

mythe	complotdenkers	“bewijs”
<p>In 1969 vond helemaal geen maanlanding plaats. Het was slechts een verzinsel.</p>	<p>Vermeende motieven van de USA:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het zou een “technologische overwinning” zijn in de ruimtewedloop met Rusland. Dit land had al eerder een satelliet in de ruimte gelanceerd. 2. Afleidingsmanoeuvre voor de Vietnam-oorlog. 3. De NASA verzon zelf de maanlanding, omdat ze vreesde dat de regering zou gaan snoeien in het budget. 	 <p>A photograph of an astronaut in a white spacesuit standing on the lunar surface. To the left, an American flag is planted in the ground. The surface is dark and dusty with visible boot prints.</p>

Overhaaste conclusies, voorbeeld

- moderne mythes -

mythe	voors & tegens	“bewijs”
<p>In 1969 vond helemaal geen maanlanding plaats. Het was slechts een verzinsel.</p>	<p>Voor: ???</p>	

Overhaaste conclusies, voorbeeld

- moderne mythes -

mythe	voors & tegens	“bewijs”
<p>In 1969 vond helemaal geen maanlanding plaats. Het was slechts een verzinsel.</p>	<p>Voor:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. “Wapperende vlag”: onmogelijk omdat er geen atmosfeer/wind is op de maan. 2. Foto’s van “een hemel zonder sterren” en de “wisselende schaduwen” wijzen er op dat ze in een filmstudio zijn gemaakt. 3. Astronaut Armstrongs radio-boodschap: hij antwoordt te snel na de laatste zin van president Nixon. Het uitzenden van radiosignalen kost meer tijd dan het Armstrong kostte om met een antwoord te komen. 	

Overhaaste conclusies, voorbeeld

- moderne mythes -

mythe	voors & tegens	“bewijs”
<p>In 1969 vond helemaal geen maanlanding plaats. Het was slechts een verzinsel.</p>	<p>Tegen: ???</p>	

Overhaaste conclusies, voorbeeld

- moderne mythes -

mythe	voors & tegens	“bewijs”
<p>In 1969 vond helemaal geen maanlanding plaats. Het was slechts een verzinsel.</p>	<p>Tegen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het wapperen van de vlag ontstond door het vaststampen van de vlaggenstok met een dwarsstang in de maan. 2. Op nachtfoto's worden zwakke lichtbronnen (sterren) niet weergegeven t.g.v. belichtingstijd. 3. De wisselende schaduwen werden veroorzaakt door het ongelijkmatige maanoppervlak. 4. Het interview is bewerkt om het aanvankelijke tijdsverschil tussen de reacties van Nixon en Armstrong weg te poetsen. 	 <p>A photograph of an astronaut in a white spacesuit standing on the lunar surface. An American flag is planted in the ground to the left of the astronaut. The background is the dark, cratered surface of the moon under a black sky.</p>

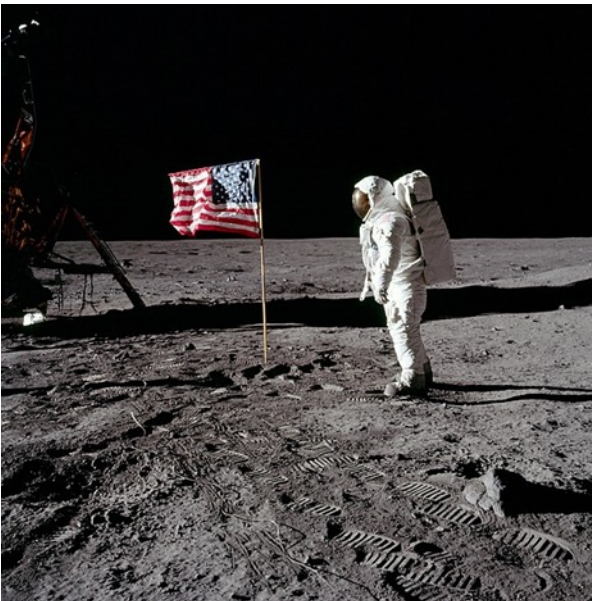

Overhaaste conclusies, voorbeeld

- moderne mythes -

Wurde die Mondlandung von der US-Regierung vorgetäuscht?

Nee!

Regisseur Roland Emmerich (Maker van de film Independence Day, 1996):

“De maanlanding was bijna te mooi om waar te zijn. Het was in de jaren '60 echter technisch onmogelijk om een dergelijke maanlanding in scène te zetten. Zelfs met de huidige filmapparatuur zou dit nog lastig zijn.”

Bron: German television station ZDF: “Vorsicht Verschwörung” (Pas op voor complotten)

Hoe ontstaat dit soort vergezochte theoriën?

???

Hoe ontstaat dit soort vergezochte theoriën?

- Ze zijn vaak spannender dan de realiteit.
- Ze zijn vaak gebaseerd op uitspraken die moeilijk te controleren zijn (bv. een wapperende vlag suggereert dat de foto's in een studio zijn gemaakt).

Hoe ontstaat dit soort vergezochte theoriën?

- Ze zijn vaak spannender dan de realiteit.
- Ze zijn vaak gebaseerd op uitspraken die moeilijk te controleren zijn (bv. een wapperende vlag suggereert dat de foto's in een studio zijn gemaakt).
- Alternatieve verklaringen worden uitgesloten (bv. dat de afwezigheid van een sterrenhemel kan worden verklaard door de technische beperkingen van nachtfotografie).
- Mythes zijn soms gebaseerd op feiten die uit hun verband zijn getrokken. Het belang van details wordt sterk overdreven.

Hoe ontstaat dit soort vergezochte theoriën?

- In de geschiedenis zijn talrijke voorbeelden te vinden van andersdenkenden die valselijk werden beschuldigd bij oncontroleerbare, rampzalige gebeurtenissen (in de Middeleeuwen werd de oorzaak van een slechte oogst bijvoorbeeld vaak toegeschreven aan hekserij of aan religieuze minderheden).
- Dit soort eenvoudige verklaringen verminderde de angst en gaf de illusie van controle.

Waarom doen we dit?

Uit onderzoek blijkt dat veel (maar niet alle!) mensen met een psychotische kwetsbaarheid:

- beslissingen nemen op basis van weinig informatie

Waarom doen we dit?

Uit onderzoek blijkt dat veel (maar niet alle!) mensen met een psychotische kwetsbaarheid:

- beslissingen nemen op basis van weinig informatie

Deze manier van beslissen kan snel leiden tot fouten. Daarom is het raadzaam bij het nemen van een beslissing **alle beschikbare informatie** te overwegen.

Hoe het te snel trekken van conclusies misinterpretaties in de hand werkt

Gebeurtenis	Verklaring tijdens een psychose	Andere verklaringen
Mijn lichaam doet pijn na de eerste nacht in de instelling.	???	
Na de operatie worden mij injecties toegediend.		
Op weg naar een vriend moet ik drie keer stoppen voor een rood stoplicht.		

Hoe het te snel trekken van conclusies misinterpretaties in de hand werkt

Gebeurtenis	Verklaring tijdens een psychose	Andere verklaringen
Mijn lichaam doet pijn na de eerste nacht in de instelling.	Ik ben vannacht ontvoerd en mijn organen zijn verwijderd; een andere patiënt heeft mij wat aangedaan; voodoo.	???
Na de operatie worden mij injecties toegediend.		
Op weg naar een vriend moet ik drie keer stoppen voor een rood stoplicht.		

Hoe het te snel trekken van conclusies misinterpretaties in de hand werkt

Gebeurtenis	Verklaring tijdens een psychose	Andere verklaringen
Mijn lichaam doet pijn na de eerste nacht in de instelling.	Ik ben vannacht ontvoerd en mijn organen zijn verwijderd; een andere patiënt heeft mij wat aangedaan; voodoo.	Oncomfortabel bed; spanning; het is vrij normaal om een slechte nacht te hebben in een nieuwe omgeving.
Na de operatie worden mij injecties toegediend.		
Op weg naar een vriend moet ik drie keer stoppen voor een rood stoplicht.		

Hoe het te snel trekken van conclusies misinterpretaties in de hand werkt

Gebeurtenis	Verklaring tijdens een psychose	Andere verklaringen
Mijn lichaam doet pijn na de eerste nacht in de instelling.	Ik ben vannacht ontvoerd en mijn organen zijn verwijderd; een andere patiënt heeft mij wat aangedaan; voodoo.	Oncomfortabel bed; spanning; het is vrij normaal om een slechte nacht te hebben in een nieuwe omgeving.
Na de operatie worden mij injecties toegediend.	???	
Op weg naar een vriend moet ik drie keer stoppen voor een rood stoplicht.		

Hoe het te snel trekken van conclusies misinterpretaties in de hand werkt

Gebeurtenis	Verklaring tijdens een psychose	Andere verklaringen
Mijn lichaam doet pijn na de eerste nacht in de instelling.	Ik ben vannacht ontvoerd en mijn organen zijn verwijderd; een andere patiënt heeft mij wat aangedaan; voodoo.	Oncomfortabel bed; spanning; het is vrij normaal om een slechte nacht te hebben in een nieuwe omgeving.
Na de operatie worden mij injecties toegediend.	Vanwege fouten tijdens de operatie is de dokter van plan mij te vermoorden met giftige injecties.	???
Op weg naar een vriend moet ik drie keer stoppen voor een rood stoplicht.		

Hoe het te snel trekken van conclusies misinterpretaties in de hand werkt

Gebeurtenis	Verklaring tijdens een psychose	Andere verklaringen
Mijn lichaam doet pijn na de eerste nacht in de instelling.	Ik ben vannacht ontvoerd en mijn organen zijn verwijderd; een andere patiënt heeft mij wat aangedaan; voodoo.	Oncomfortabel bed; spanning; het is vrij normaal om een slechte nacht te hebben in een nieuwe omgeving.
Na de operatie worden mij injecties toegediend.	Vanwege fouten tijdens de operatie is de dokter van plan mij te vermoorden met giftige injecties.	Standaard procedure vanwege gevaar voor trombose.
Op weg naar een vriend moet ik drie keer stoppen voor een rood stoplicht.		

Hoe het te snel trekken van conclusies misinterpretaties in de hand werkt

Gebeurtenis	Verklaring tijdens een psychose	Andere verklaringen
Mijn lichaam doet pijn na de eerste nacht in de instelling.	Ik ben vannacht ontvoerd en mijn organen zijn verwijderd; een andere patiënt heeft mij wat aangedaan; voodoo.	Oncomfortabel bed; spanning; het is vrij normaal om een slechte nacht te hebben in een nieuwe omgeving.
Na de operatie worden mij injecties toegediend.	Vanwege fouten tijdens de operatie is de dokter van plan mij te vermoorden met giftige injecties.	Standaard procedure vanwege gevaar voor trombose.
Op weg naar een vriend moet ik drie keer stoppen voor een rood stoplicht.	???	

Hoe het te snel trekken van conclusies misinterpretaties in de hand werkt

Gebeurtenis	Verklaring tijdens een psychose	Andere verklaringen
Mijn lichaam doet pijn na de eerste nacht in de instelling.	Ik ben vannacht ontvoerd en mijn organen zijn verwijderd; een andere patiënt heeft mij wat aangedaan; voodoo.	Oncomfortabel bed; spanning; het is vrij normaal om een slechte nacht te hebben in een nieuwe omgeving.
Na de operatie worden mij injecties toegediend.	Vanwege fouten tijdens de operatie is de dokter van plan mij te vermoorden met giftige injecties.	Standaard procedure vanwege gevaar voor trombose.
Op weg naar een vriend moet ik drie keer stoppen voor een rood stoplicht.	Ik ben in gevaar – iemand wil mij kwaad doen.	???

Hoe het te snel trekken van conclusies misinterpretaties in de hand werkt

Gebeurtenis	Verklaring tijdens een psychose	Andere verklaringen
Mijn lichaam doet pijn na de eerste nacht in de instelling.	Ik ben vannacht ontvoerd en mijn organen zijn verwijderd; een andere patiënt heeft mij wat aangedaan; voodoo.	Oncomfortabel bed; spanning; het is vrij normaal om een slechte nacht te hebben in een nieuwe omgeving.
Na de operatie worden mij injecties toegediend.	Vanwege fouten tijdens de operatie is de dokter van plan mij te vermoorden met giftige injecties.	Standaard procedure vanwege gevaar voor trombose.
Op weg naar een vriend moet ik drie keer stoppen voor een rood stoplicht.	Ik ben in gevaar – iemand wil mij kwaad doen.	Puur toeval (wanneer je haast hebt valt het je meer op dat veel stoplichten op rood staan).

Hoe het te snel trekken van conclusies misinterpretaties in de hand werkt

Gebeurtenis	Verklaring tijdens een psychose	Andere verklaringen
Mijn lichaam doet pijn na de eerste nacht in de instelling.	Ik ben vannacht ontvoerd en mijn organen zijn verwijderd; een andere patiënt heeft mij wat aangedaan; voodoo.	Oncomfortabel bed; spanning; het is vrij normaal om een slechte nacht te hebben in een nieuwe omgeving.
Na de operatie worden mij injecties toegediend.	Vanwege fouten tijdens de operatie is de dokter van plan mij te vermoorden met giftige injecties.	Standaard procedure vanwege gevaar voor trombose.
Op weg naar een vriend moet ik drie keer stoppen voor een rood stoplicht.	Ik ben in gevaar – iemand wil mij kwaad doen.	Puur toeval (wanneer je haast hebt valt het je meer op dat veel stoplichten op rood staan).

Heeft iemand een vergelijkbare situatie meegemaakt?

Oefening 1

In de volgende opdracht krijg je een serie plaatjes te zien. Eerst krijg je slechts een detail te zien van het plaatje, vervolgens worden er steeds details toegevoegd. Dit gaat zo door totdat het plaatje compleet is.

Oefening 1

In de volgende opdracht krijg je een serie plaatjes te zien. Eerst krijg je slechts een detail te zien van het plaatje, vervolgens worden er steeds details toegevoegd. Dit gaat zo door totdat het plaatje compleet is.

- Jouw taak is het plaatje te herkennen.

Oefening 1

In de volgende opdracht krijg je een serie plaatjes te zien. Eerst krijg je slechts een detail te zien van het plaatje, vervolgens worden er steeds details toegevoegd. Dit gaat zo door totdat het plaatje compleet is.

- Jouw taak is het plaatje te herkennen.
- Probeer geen haastige conclusies te trekken. Bespreek wat voor of tegen een antwoord pleit.

Oefening 1

Afbeelding 1

Er worden verschillende antwoorden gegeven. Bepreek met je groepsgenoten hoe waarschijnlijk je elk antwoord vindt en of je zeker genoeg bent om een beslissing te nemen.

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- brug
- vlot
- rails
- vlaggenstok
- houtstapel
- verfkwast

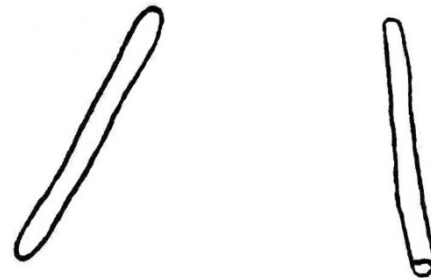
Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- brug
- vlot
- rails
- vlaggenstok
- houtstapel
- verfkwast

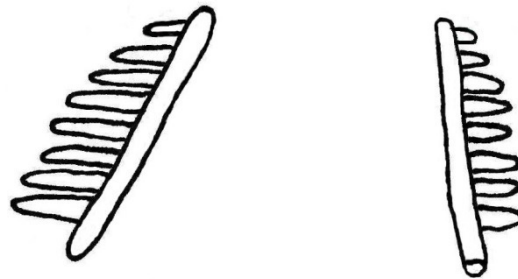
Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- brug
- vlot
- rails
- vlaggenstok
- houtstapel
- verfkwast

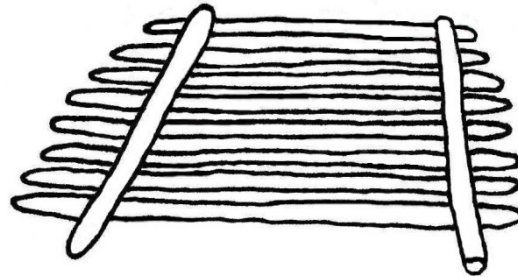
Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- brug
- vlot
- rails
- vlaggenstok
- houtstapel
- verfkwast

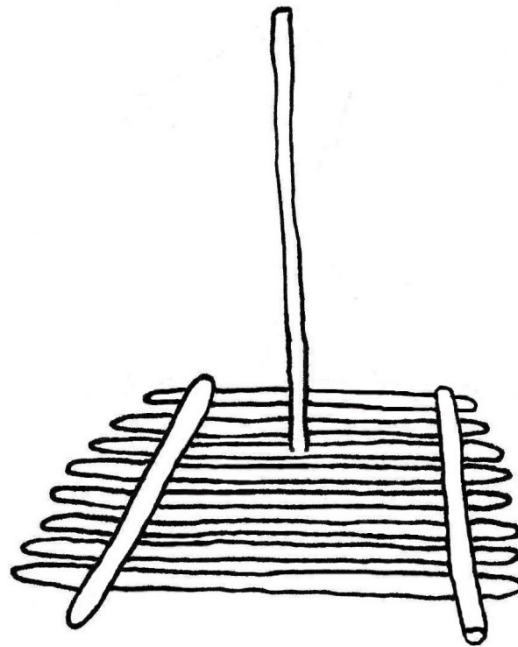
Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- brug
- vlot
- rails
- vlaggenstok
- houtstapel
- verfkwast

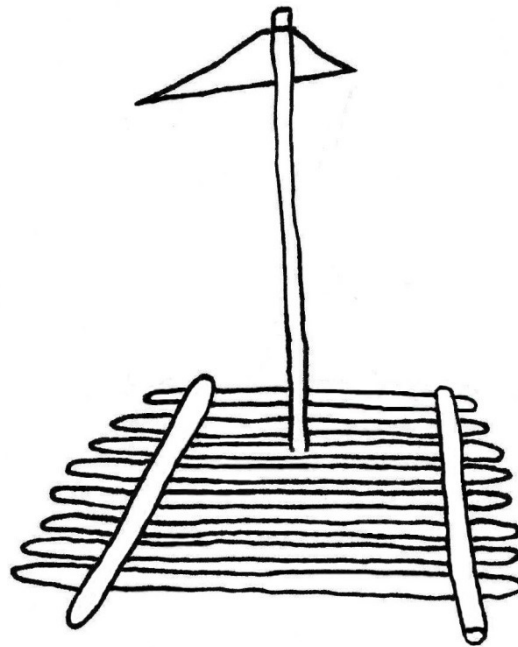
Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- brug
- vlot
- rails
- vlaggenstok
- houtstapel
- verfkwast

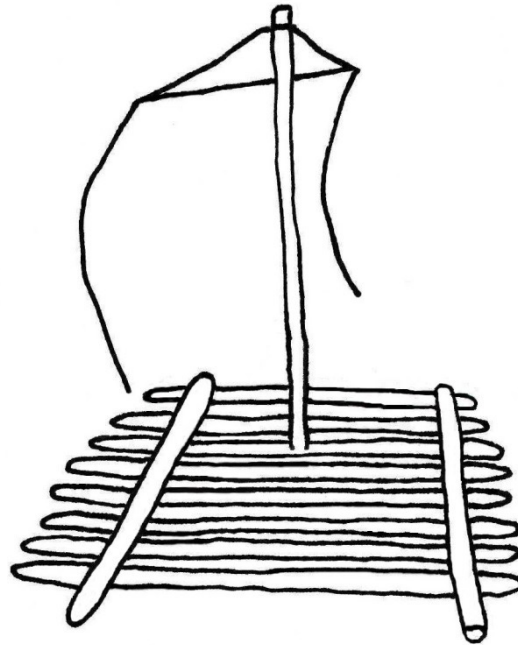
Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- brug
- vlot
- rails
- vlaggenstok
- houtstapel
- verfkwast

Hoe zeker ben je daarvan?

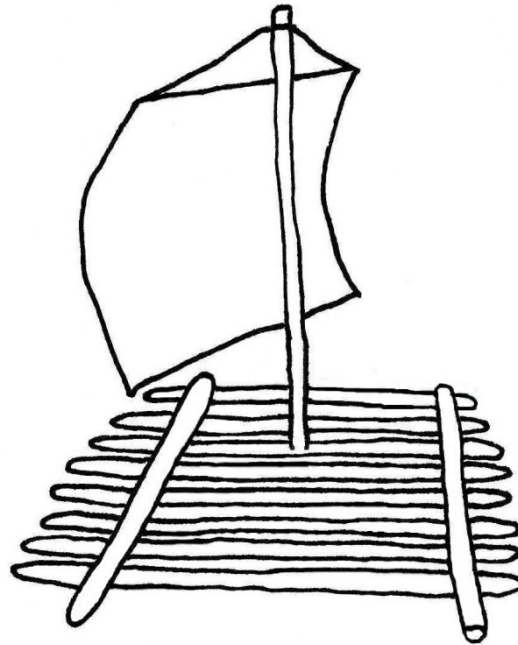
Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- brug
- vlot
- rails
- vlaggenstok
- houtstapel
- verfkwast

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Oefening 1

Afbeelding 2

Nu geven we geen antwoorden. Kom zelf met ideeën over de afbeelding.

Voel je vrij om verschillende mogelijkheden te noemen en bepreek je beoordelingen met je groepsgenoten!

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

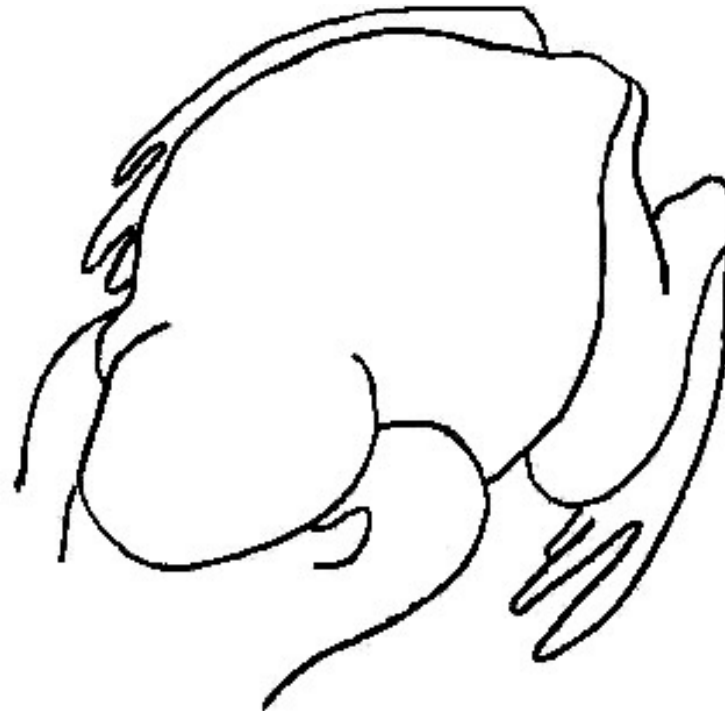

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

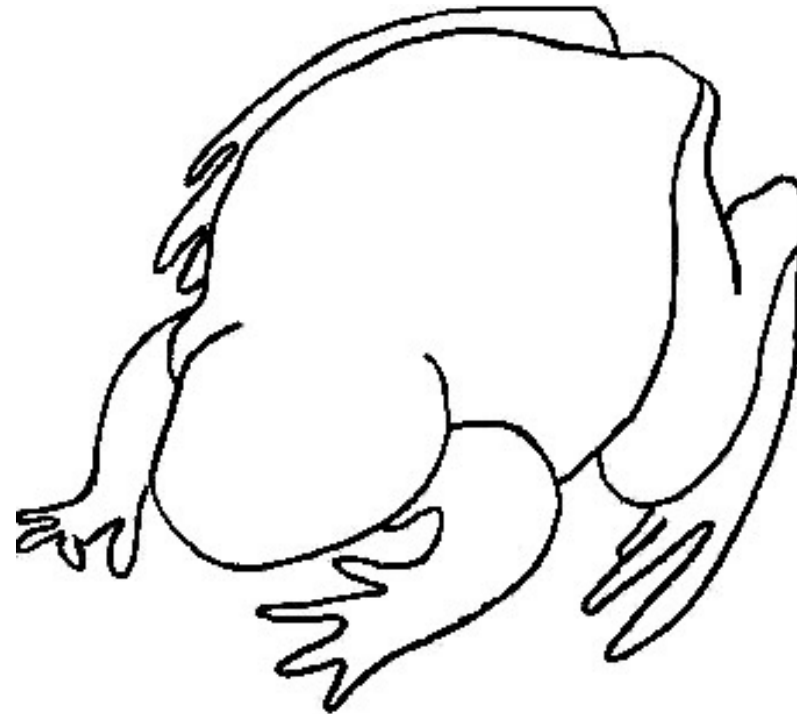

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

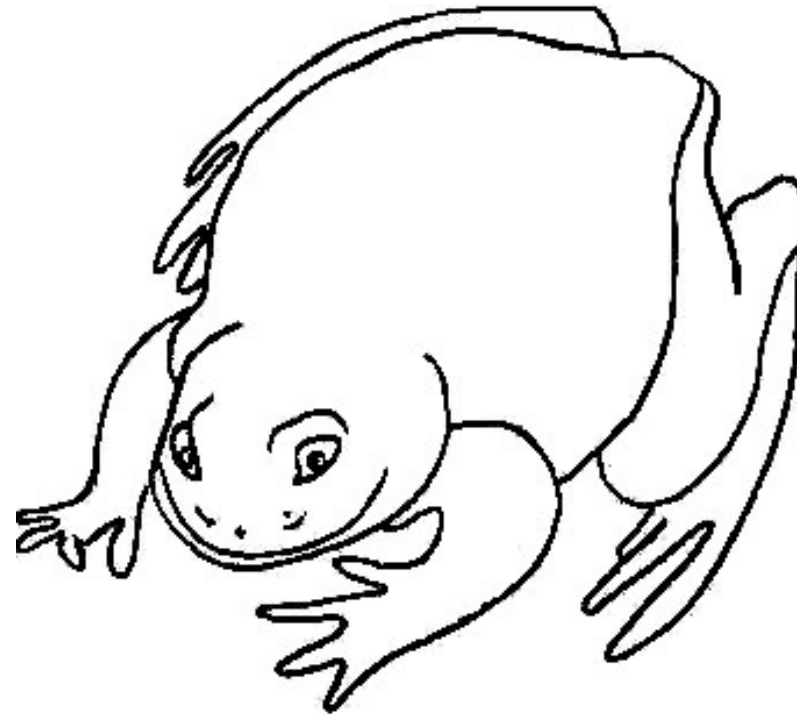
Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Oefening 1

Afbeelding 3

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- peer
- vrouw
- gitaar
- vioolkist
- sleutelgat
- uil
- tong
- gloeilamp
- voetafdruk

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- peer
- vrouw
- gitaar
- vioolkist
- sleutelgat
- uil
- tong
- gloeilamp
- voetafdruk

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- peer
- vrouw
- gitaar
- vioolkist
- sleutelgat
- uil
- tong
- gloeilamp
- voetafdruk

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- peer
- vrouw
- gitaar
- vioolkist
- sleutelgat
- uil
- tong
- gloeilamp
- voetafdruk

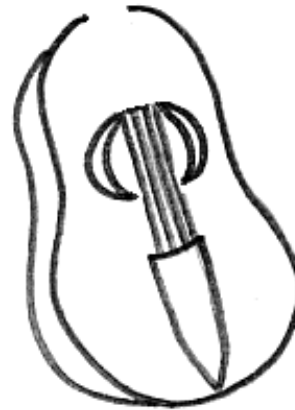
Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- peer
- vrouw
- gitaar
- vioolkist
- sleutelgat
- uil
- tong
- gloeilamp
- voetafdruk

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- peer
- vrouw
- gitaar
- vioolkist
- sleutelgat
- uil
- tong
- gloeilamp
- voetafdruk

Hoe zeker ben je daarvan?

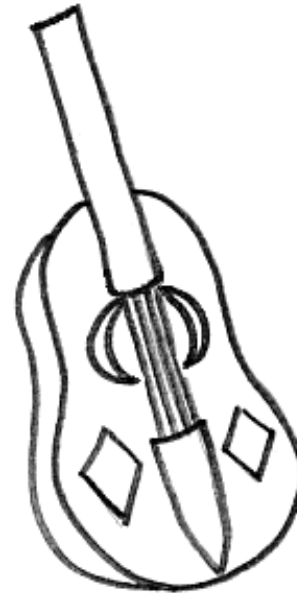
Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- peer
- vrouw
- gitaar
- vioolkist
- sleutelgat
- uil
- tong
- gloeilamp
- voetafdruk

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- peer
- vrouw
- gitaar
- vioolkist
- sleutelgat
- uil
- tong
- gloeilamp
- voetafdruk

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

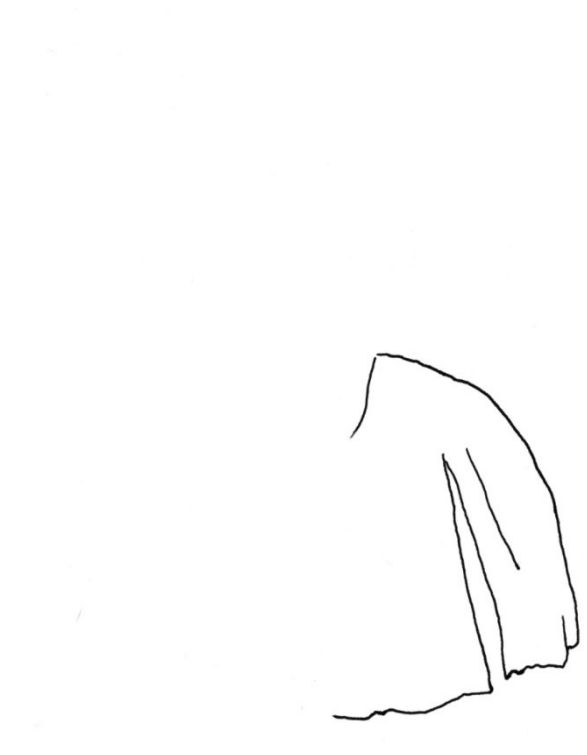
Oefening 1

Afbeelding 4

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- shirt
- steen
- grot
- meisje
- oude tent
- fontein

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- shirt
- steen
- grot
- meisje
- oude tent
- fontein

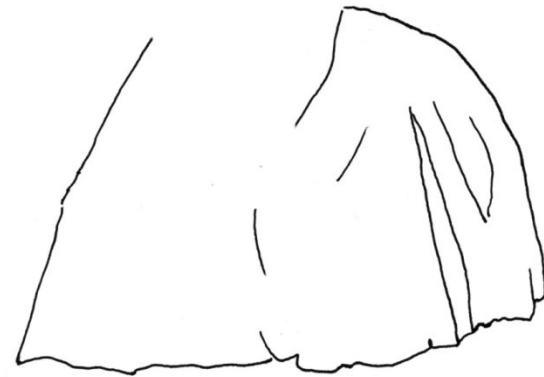
Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- shirt
- steen
- grot
- meisje
- oude tent
- fontein

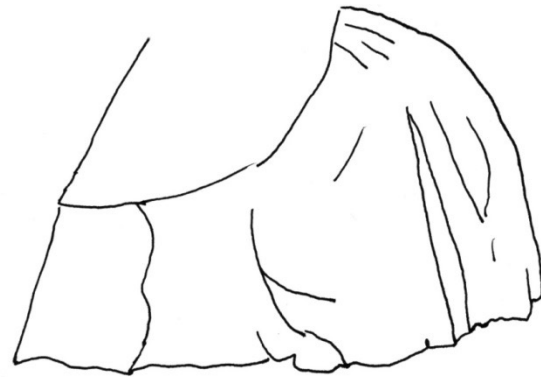
Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- shirt
- steen
- grot
- meisje
- oude tent
- fontein

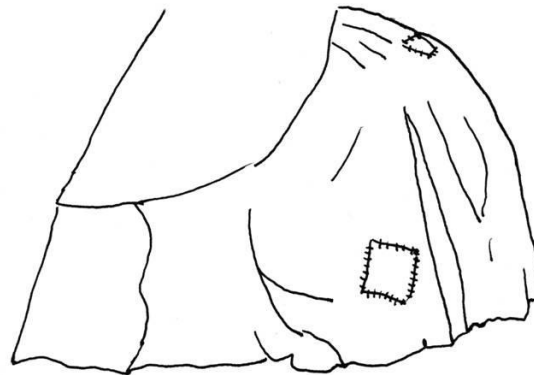
Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- shirt
- steen
- grot
- meisje
- oude tent
- fontein

Hoe zeker ben je daarvan?

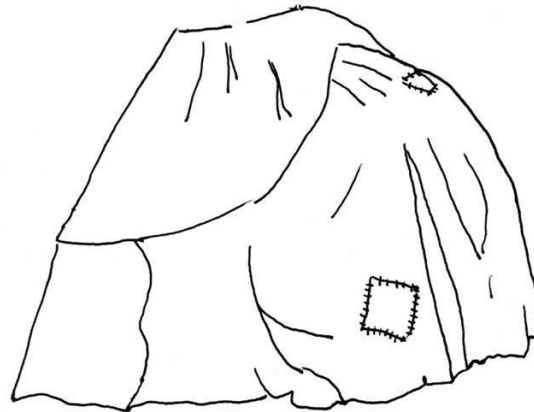
Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- shirt
- steen
- grot
- meisje
- oude tent
- fontein

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- shirt
- steen
- grot
- meisje
- oude tent
- fontein

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- shirt
- steen
- grot
- meisje
- oude tent
- fontein

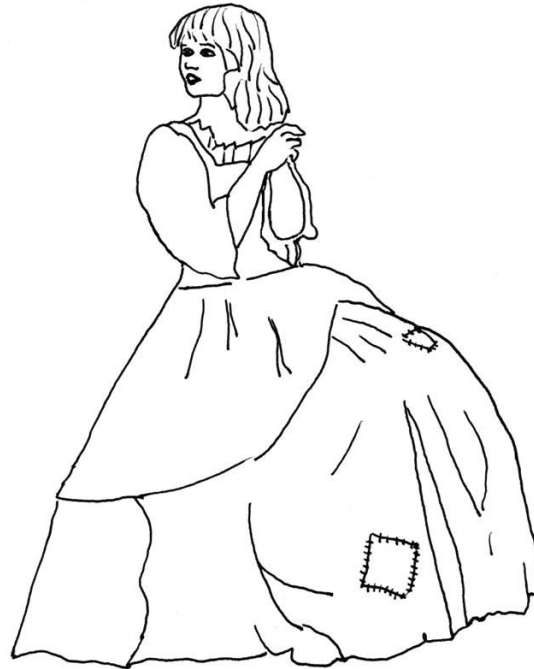
Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- shirt
- steen
- grot
- meisje
- oude tent
- fontein

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

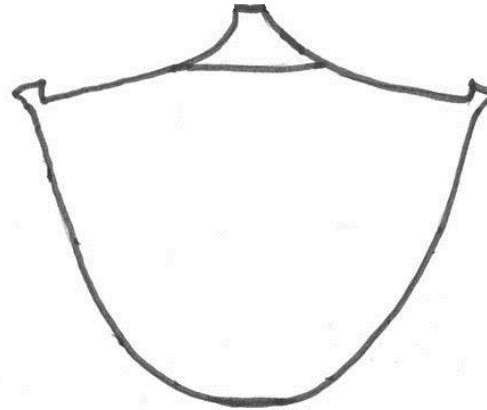
Oefening 1

Afbeelding 5

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- beker
- vrouw met laag décolleté
- olielamp
- tent
- koets
- mantel
- wonderlamp
- theepot
- schep

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- beker
- vrouw met laag décolleté
- olielamp
- tent
- koets
- mantel
- wonderlamp
- theepot
- schep

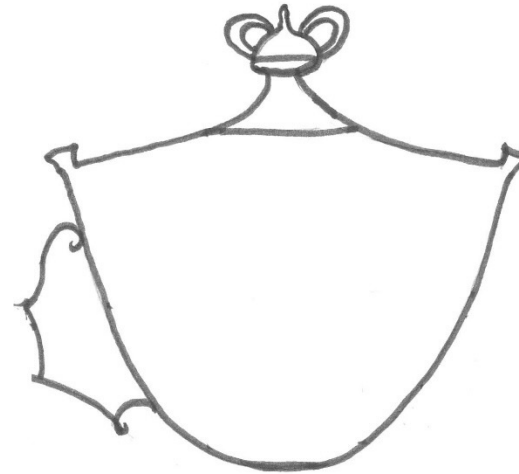
Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- beker
- vrouw met laag décolleté
- olielamp
- tent
- koets
- mantel
- wonderlamp
- theepot
- schep

Hoe zeker ben je daarvan?

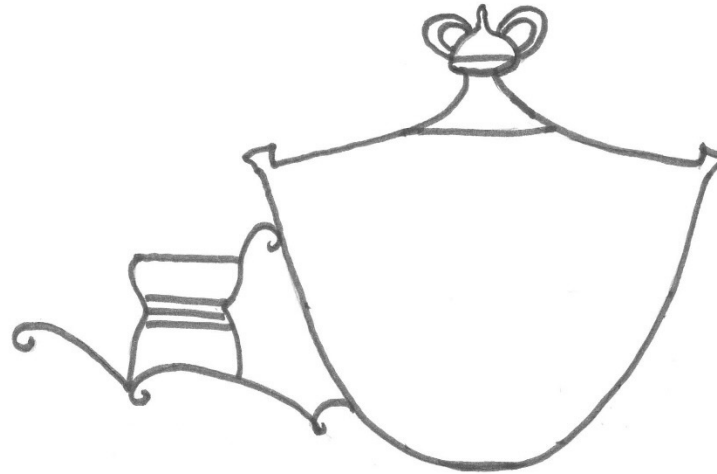
Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- beker
- vrouw met laag décolleté
- olielamp
- tent
- koets
- mantel
- wonderlamp
- theepot
- schep

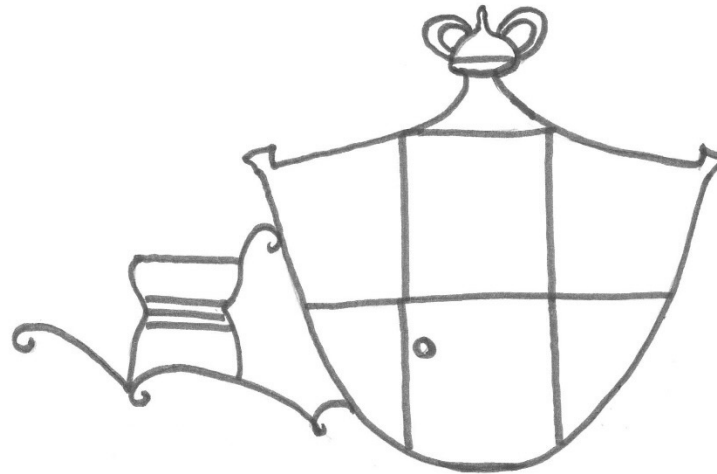
Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- beker
- vrouw met laag décolleté
- olielamp
- tent
- koets
- mantel
- wonderlamp
- theepot
- schep

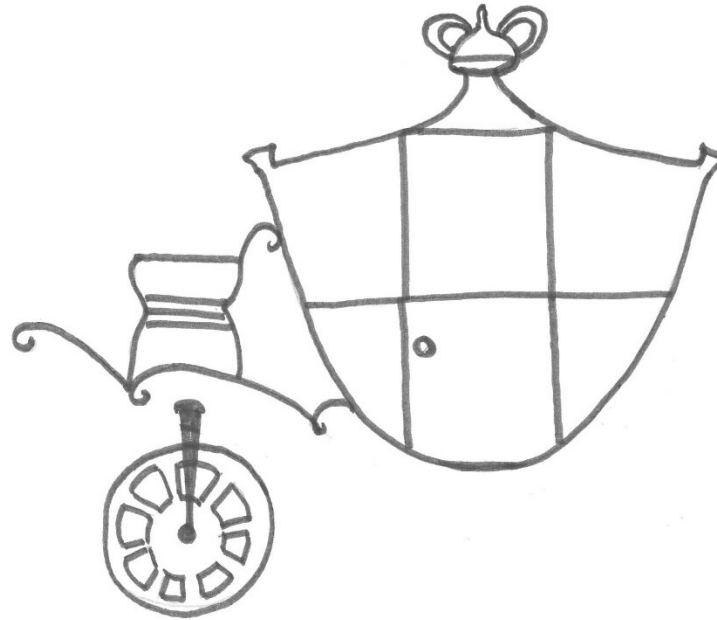
Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- beker
- vrouw met laag decolleté
- olielamp
- tent
- koets
- mantel
- wonderlamp
- theepot
- schep

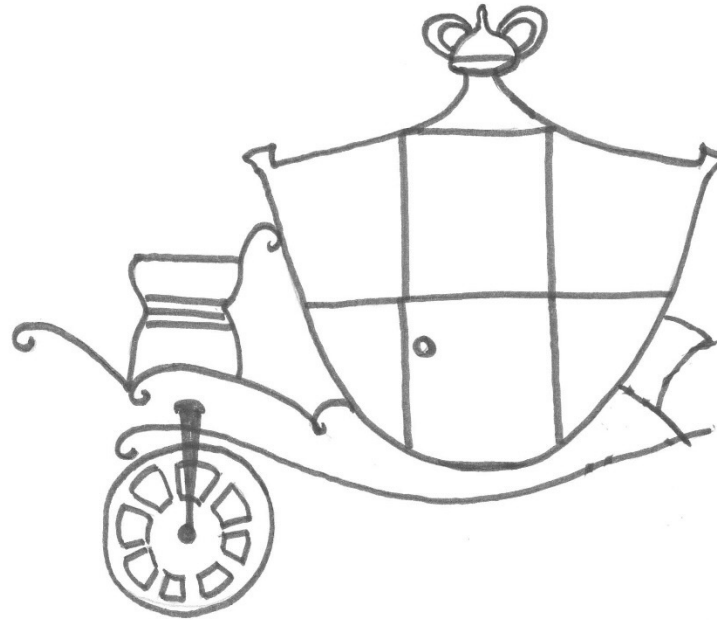
Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- beker
- vrouw met laag décolleté
- olielamp
- tent
- koets
- mantel
- wonderlamp
- theepot
- schep

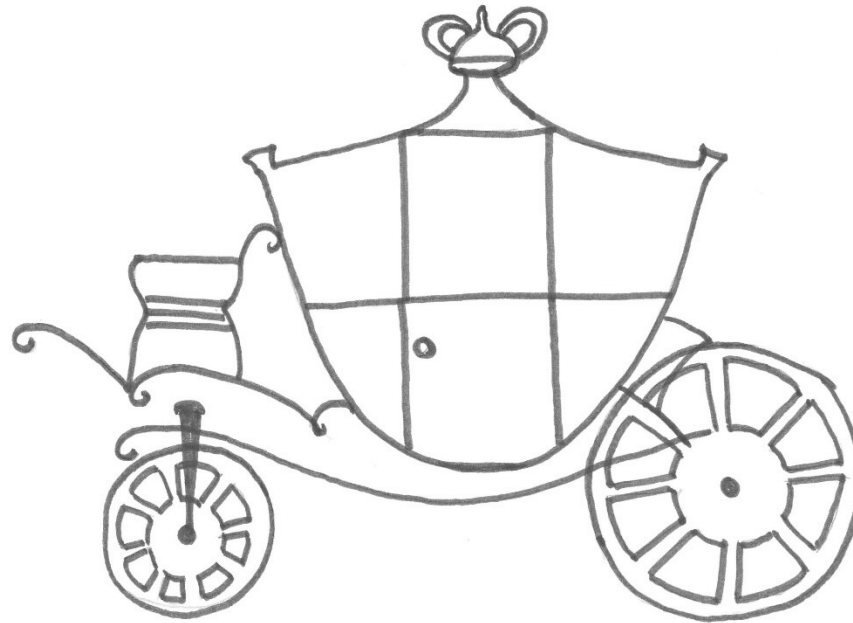
Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- beker
- vrouw met laag décolleté
- olielamp
- tent
- koets
- mantel
- wonderlamp
- theepot
- schep

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

optioneel: videoclip

optioneel: videoclips die betrekking hebben op het onderwerp van vandaag zijn beschikbaar op de volgende webpagina:

http://www.uke.de/mct_videos

Na de video kunnen jullie discussiëren over de link met het onderwerp van vandaag.

[voor trainers:

in een aantal videoclips wordt taal gebezigd die mogelijk ongeschikt is voor toehoorders uit sommige culturen. Bekijk eerst zelf de video's voordat u ze laat zien]

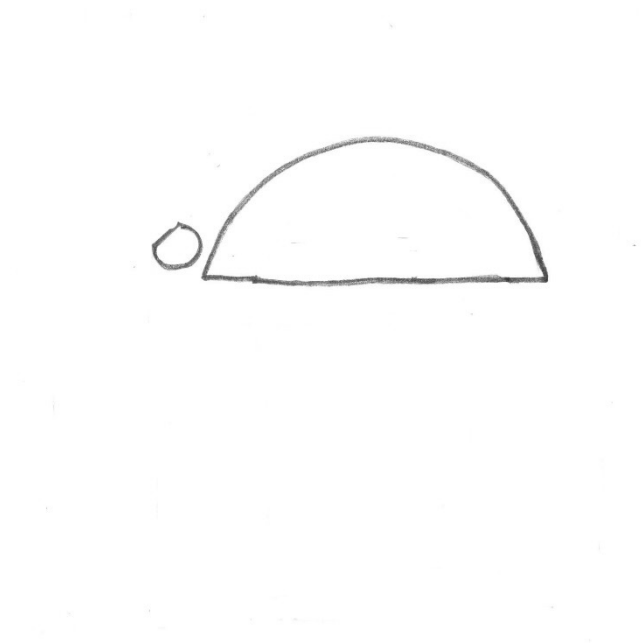

Oefening 1

Afbeelding 6

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

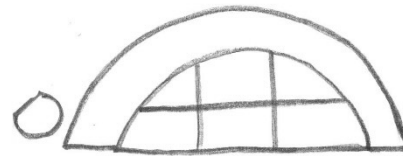
Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

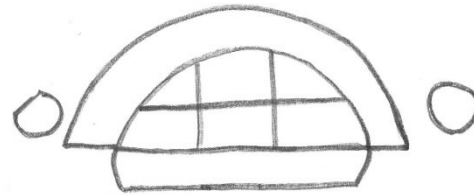

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

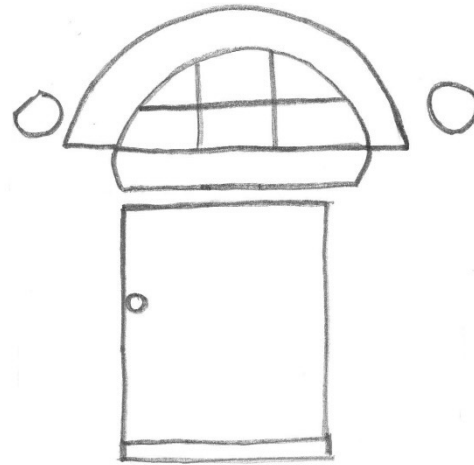

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

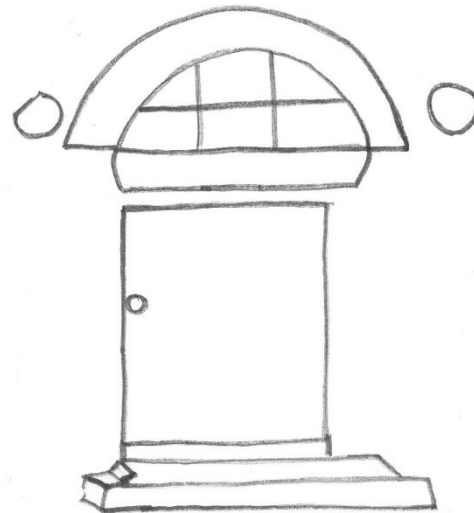

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

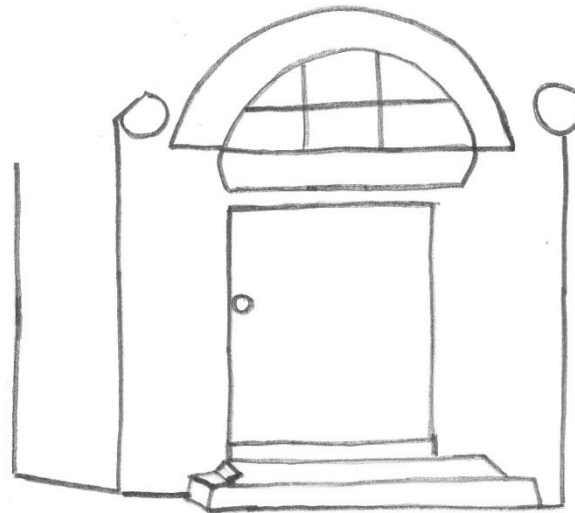

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Oefening 1

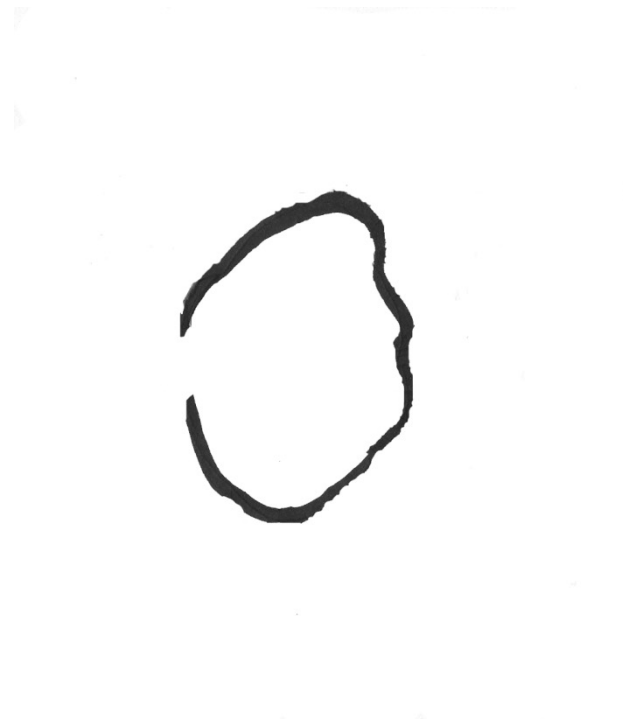
Afbeelding 7

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- aardappel
- zon
- vis
- kakkerlak
- TV antenne
- dikke man
- UFO
- spin
- boom

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- aardappel
- zon
- vis
- kakkerlak
- TV antenne
- dikke man
- UFO
- spin
- boom

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- aardappel
- zon
- vis
- kakkerlak
- TV antenne
- dikke man
- UFO
- spin
- boom

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- aardappel
- zon
- vis
- kakkerlak
- TV antenne
- dikke man
- UFO
- spin
- boom

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- aardappel
- zon
- vis
- kakkerlak
- TV antenne
- dikke man
- UFO
- spin
- boom

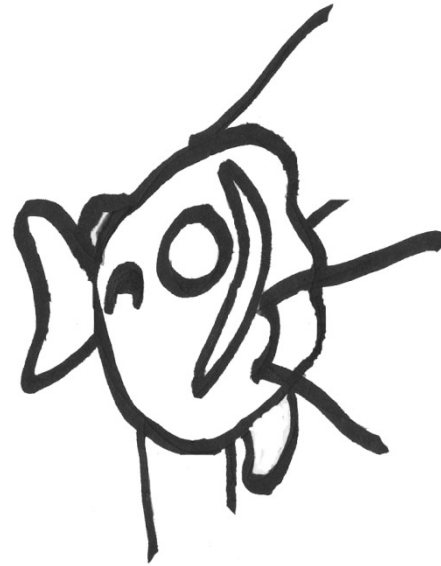
Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- aardappel
- zon
- vis
- kakkerlak
- TV antenne
- dikke man
- UFO
- spin
- boom

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- aardappel
- zon
- vis
- kakkerlak
- TV antenne
- dikke man
- UFO
- spin
- boom

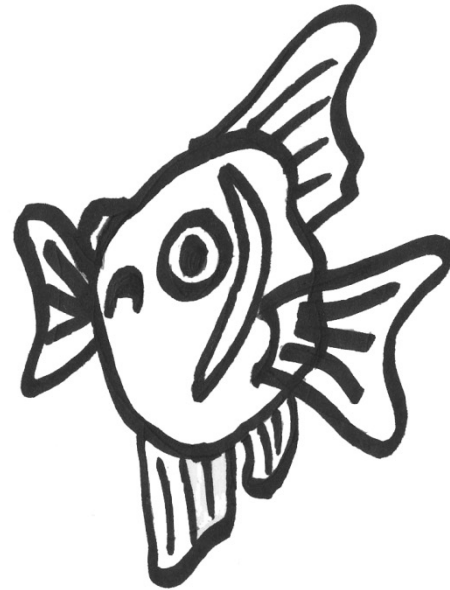
Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

- aardappel
- zon
- vis
- kakkerlak
- TV antenne
- dikke man
- UFO
- spin
- boom

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Oefening 1

Afbeelding 8

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

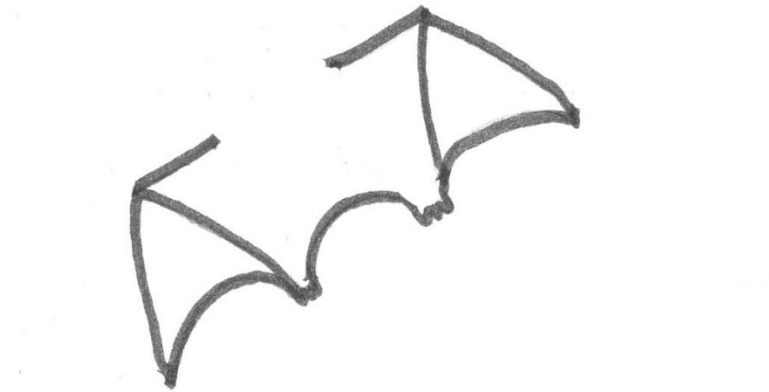

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

Hoe zeker ben je daarvan?

Wil je al een beslissing nemen?

Wat zou op dit plaatje afgebeeld kunnen worden?

Hoe zeker ben je daarvan?

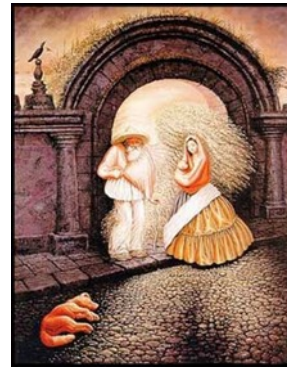
Wil je al een beslissing nemen?

Oefening 2

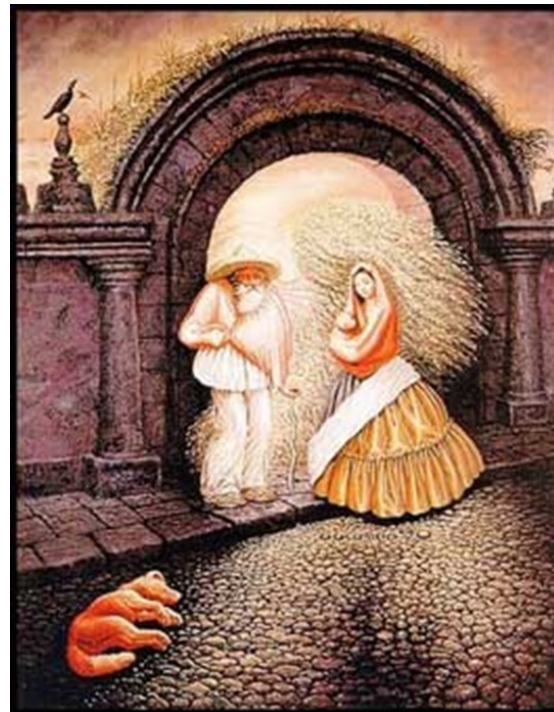
Wat zie je?

Jong stel, oude man of...?

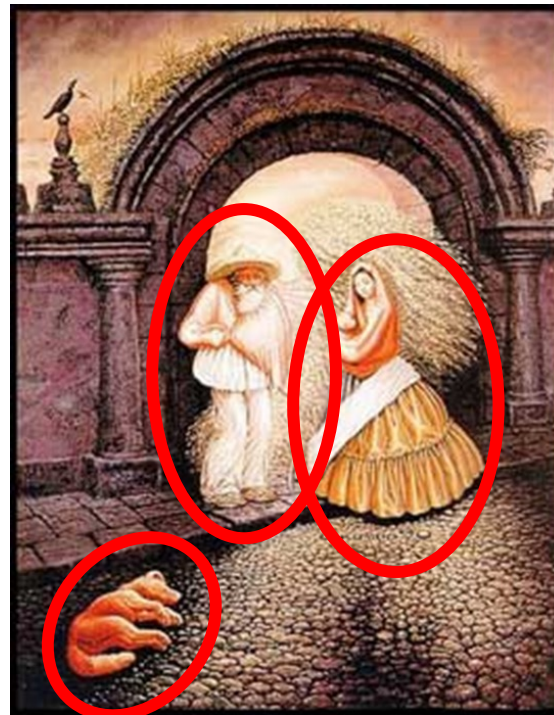

Wat zie je?

Wat zie je?

Let op:

Overhaaste beslissingen leiden tot missen van andere, belangrijke informatie. Hierdoor zie je soms maar “de helft van de waarheid”.

Let op:

Overhaaste beslissingen leiden tot missen van andere, belangrijke informatie. Hierdoor zie je soms maar “de helft van de waarheid”.

Probeer alle details/figuren in de volgende afbeeldingen te ontdekken.

Wat zie je?

Wat zie je?

Vrouw of saxofonist?

Wat zie je?

Wat zie je?

Eend of konijn?

Wat zie je?

Wat zie je?

Gezicht of ridder?

Wat zie je?

Wat zie je?

Jezus of kruisiging?

Wat zie je?

Wat zie je?

Maria of harp spelende fee?

Betekenis voor het dagelijks leven

Leerdoelen:

- Overhaaste beslissingen leiden vaak tot fouten of het missen van belangrijke informatie, waardoor soms maar 'de helft van de waarheid' wordt gezien.

Betekenis voor het dagelijks leven

Leerdoelen:

- Overhaaste beslissingen leiden vaak tot fouten of het missen van belangrijke informatie, waardoor soms maar 'de helft van de waarheid' wordt gezien.
- Daarom is het belangrijk dat je zoveel mogelijk informatie verzamelt en dat je van gedachten wisselt met anderen, vooral als beslissingen ingrijpende gevolgen hebben (bv. het idee dat je buurman je achtervolgt → niet meteen de verdachte buurman aanvallen).

Betekenis voor het dagelijks leven

Leerdoelen:

- Overhaaste beslissingen leiden vaak tot fouten of het missen van belangrijke informatie, waardoor soms maar ‘de helft van de waarheid’ wordt gezien.
- Daarom is het belangrijk dat je zoveel mogelijk informatie verzamelt en dat je van gedachten wisselt met anderen, vooral als beslissingen ingrijpende gevolgen hebben (bv. het idee dat je buurman je achtervolgt → niet meteen de verdachte buurman aanvallen).
- Bij minder ingrijpende zaken kunnen we net zo goed snel beslissen (bv. kiezen welk soort fruit je neemt).

Betekenis voor het dagelijks leven

Leerdoelen:

- Overhaaste beslissingen leiden vaak tot fouten of het missen van belangrijke informatie, waardoor soms maar ‘de helft van de waarheid’ wordt gezien.
- Daarom is het belangrijk dat je zoveel mogelijk informatie verzamelt en dat je van gedachten wisselt met anderen, vooral als beslissingen ingrijpende gevolgen hebben (bv. het idee dat je buurman je achtervolgt → niet meteen de verdachte buurman aanvallen).
- Bij minder ingrijpende zaken kunnen we net zo goed snel beslissen (bv. kiezen welk soort fruit je neemt).
- Vergissen is menselijk – houd de mogelijkheid open dat je het bij het verkeerde eind kan hebben.

Betekenis voor het dagelijks leven

Leerdoelen:

- Overhaaste beslissingen leiden vaak tot fouten of het missen van belangrijke informatie, waardoor soms maar ‘de helft van de waarheid’ wordt gezien.
- Daarom is het belangrijk dat je zoveel mogelijk informatie verzamelt en dat je van gedachten wisselt met anderen, vooral als beslissingen ingrijpende gevolgen hebben (bv. het idee dat je buurman je achtervolgt → niet meteen de verdachte buurman aanvallen).
- Bij minder ingrijpende zaken kunnen we net zo goed snel beslissen (bv. kiezen welk soort fruit je neemt).
- Vergissen is menselijk – houd de mogelijkheid open dat je het bij het verkeerde eind kan hebben.
- Baseer belangrijke beslissingen op deugdelijke feiten.
Lukraak gokken leidt tot “slechte adviezen”. Overweeg altijd de mogelijke gevolgen van een foute beoordeling.

Wat heeft dit met psychose te maken?

Veel (maar niet alle!) mensen met een psychotische kwetsbaarheid hebben de neiging te snel conclusies te trekken en extreme meningen te vormen.

Wat heeft dit met psychose te maken?

Veel (maar niet alle!) mensen met een psychotische kwetsbaarheid hebben de neiging te snel conclusies te trekken en extreme meningen te vormen.

Voorbeeld: Bert beschuldigt zijn huisgenoot Wouter dat hij hem probeert te vergiftigen.

Achtergrond: Het voedsel smaakt vreemd. Ze vinden elkaar niet aardig.

Maar: Hoe kon Wouter weten wat Bert zou gaan eten? Bijna niemand pleegt een moord omdat hij iemand niet aardig vindt of vanwege een meningsverschil.

Wat heeft dit met psychose te maken?

Veel (maar niet alle!) mensen met een psychotische kwetsbaarheid hebben de neiging te snel conclusies te trekken en extreme meningen te vormen.

Voorbeeld: Bert beschuldigt zijn huisgenoot Wouter dat hij hem probeert te vergiftigen.

Achtergrond: Het voedsel smaakt vreemd. Ze vinden elkaar niet aardig.

Maar: Hoe kon Wouter weten wat Bert zou gaan eten? Bijna niemand pleegt een moord omdat hij iemand niet aardig vindt of vanwege een meningsverschil.

Overweeg zoveel mogelijk informatie bij het trekken van conclusies. Het is verstandig verschillende verklaringen te bespreken met mensen die je vertrouwt.

Bedankt voor je aandacht!

voor trainers:

Deel werkbladen uit. Introduceer onze app COGITO (gratis te downloaden).

www.uke.de/mct_app

Zijn er aanwijzingen op een dollarbiljet, die in de richting wijzen van een infiltratie van geheime genootschappen in de VS?

Zijn er aanwijzingen op een dollarbiljet, die in de richting wijzen van een infiltratie van geheime genootschappen in de VS?

Voor	“Bewijs”
<ul style="list-style-type: none"> • 1: op de rug staan verschillende symbolen allemaal 13 keer afgebeeld (bv. strepen op het embleem, olijfbladeren, pijlen). 13 Wordt soms gezien als het ongeluksgetal. • 2: sommige mensen beweren dat niet George Washington op de voorkant van het biljet staat maar Adam Weishaupt, de grondlegger van een geheim genootschap. • 3: bovenin rechts is een kleine uil afgebeeld, dit wordt door sommigen gezien als een symbool van de duivel. • 4: de piramide op de achterkant kan ook een heidens symbool zijn. 	<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <p>1</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>2</p> </div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center; margin-top: 20px;"> <div style="text-align: center;"> <p>3</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>4</p> </div> </div>

Zijn er aanwijzingen op een dollarbiljet, die in de richting wijzen van een infiltratie van geheime genootschappen in de VS?

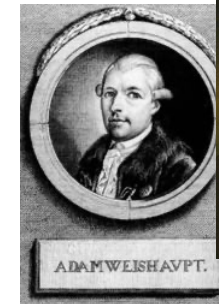
Tegen

- 1: oorspronkelijk waren er 13 staten in de VS, vandaar het nummer 13!
- 2: in tegenstelling tot de geruchten zijn er geen duidelijke overeenkomsten tussen George Washington en Adam Weishaupt.
- 3: de uil heeft hier geen symbolische betekenis, soms staat de uil voor ondeugd, maar meestal voor wijsheid (bv. de uil wordt door veel uitgeverijen als symbool gebruikt).
- De driehoek verbeeldt in het christelijk geloof het alziende oog van God (de afbeelding (detail) toont een deel van een christelijk kerkraam)

“Bewijs”

1

2

3

4

Zijn er aanwijzingen?

Zijn er aanwijzingen op het dollarbiljet die in de richting wijzen van een infiltratie van geheime genootschappen in de VS?

Hoe ontstaat dit soort vergezochte theorieën?

???

Hoe ontstaat dit soort vergezochte theorieën?

- Ze zijn vaak spannender dan de realiteit.
- Ze zijn vaak gebaseerd op uitspraken die moeilijk zijn te controleren of te bewijzen (bv. dat Washington op Weishaupt lijkt) en worden klakkeloos door mensen geloofd.
- Alternatieve verklaringen worden uitgesloten (bv. herhalend gebruik van de 13 symbolen staat voor de 13 oorspronkelijke staten).

Hoe ontstaat dit soort vergezochte theorieën?

- Ze zijn vaak spannender dan de realiteit.
- Ze zijn vaak gebaseerd op uitspraken die moeilijk zijn te controleren of te bewijzen (bv. dat Washington op Weishaupt lijkt) en worden klakkeloos door mensen geloofd.
- Alternatieve verklaringen worden uitgesloten (bv. herhalend gebruik van de 13 symbolen staat voor de 13 oorspronkelijke staten).
- Mythes zijn soms gebaseerd op feiten die uit hun verband zijn getrokken. Het belang van details wordt sterk overdreven (Washington was een vrijmetselaar, maar dat betekent niet dat de VS geïnfiltrated werden of nog steeds worden).
- Gesloten genootschappen als de vrijmetselarij wekken bij veel mensen en samenlevingen wantrouwen op, omdat ze in het geheim opereren.
- Maar: In tegenstelling tot de geruchten geloven de vrijmetselaars niet in de duivel maar in een “hoger zijn” (bv. God, Allah, ...). Ze streven liberale gedachten na maar zijn niet revolutionair.

Hoe ontstaat dit soort vergezochte theorieën?

- In de geschiedenis zijn talrijke voorbeelden te vinden van andersdenkenden die valselijk werden beschuldigd bij oncontroleerbare, rampzalige gebeurtenissen (in de Middeleeuwen werd de oorzaak van een slechte oogst bijvoorbeeld vaak toegeschreven aan hekserij of aan religieuze minderheden).
- Dit soort eenvoudige verklaringen verminderde de angst en gaf de illusie van controle.

Pictures used in this module are reproduced with indirect (creative commons license) or direct permission of the artists listed below, for which we would like to express our gratitude! A full list can be obtained via www.uke.de/mct. If we have involuntarily breached copyright, please accept our apologies. In this case, we kindly ask creators for their permission to use their work under the "fair use" policy.

Die in diesem Modul verwendeten Bilder wurden mit der indirekten (creative commons Lizenz) oder direkten Zustimmung der untenstehenden Künstler reproduziert, wofür wir uns herzlich bedanken möchten! Eine vollständige Liste ist hinterlegt auf www.uke.de/mkt. Sollten wir unbeabsichtigt gegen das Urheberrecht verstoßen haben, so bitten wir dies vielmals zu entschuldigen und bitten nachträglich um die Verwendungserlaubnis.

Name Photographer/Artist Name Fotograf/Künstler/	Source/ Quelle	Picture Name/ Name des Bildes	CC = used with corresponding creative commons license; PP = used with personal permission of artist CC = genutzt unter creative commons Lizenz, PP = verwendet mit persönlicher Zustimmung des Künstlers	Description/Kurzbeschreibung
Jonathan Lehrfeld	flickr	War of the Worlds	CC	Newspaper/Zeitung
Ruth Klinge	---	Dollar	Produced for the MCT/Anfertigung für das MKT; © Arbeitsgruppe Neuropsychologie	One dollar/Ein Dollar
Wallyg	flickr	NYC - Metropolitan Museum of Art - Gilbert Stuart's George Washington	CC	George Washington
Stephan Walter	Wikipedia	Adam Weishaupt	Public domain	Adam Weishaupt
dbking	flickr	National League of American Pen Women	CC	Label of a publishing company (owl)/Verlagsschild (Eule)
cobalt123	flickr	Stained Glass Panel, Eye-Catcher	CC	Stained church window/Buntes Kirchenfenster
Arbeitsgruppe Neuropsychologie	---	Black&white drawings of fragmented pictures /Schwarz-weiß Zeichnungen fragmentierter Bilder	Produced for the MCT/Anfertigung für das MKT; © Arbeitsgruppe Neuropsychologie	Various motives: raft, frog etc./Verschiedene Motive: Floß, Frosch etc.
Octavio Ocampo	rockypointcollectibles	Different pictures/Verschiedene Bilder	PP by rockypointcollectibles	---